

Souhrnná teritoriální informace Džibuti

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Addis Abebě (Etiopie) ke dni 15.
5. 2020 15. 5. 2020 14:42

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.8)
3. Vztahy země s EU (s.11)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.14)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.17)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.18)
7. Kontakty (s.22)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

U moci je již od roku 1999 prezident Ismail Omar Guelleh (narodil se v etiopské Dire Dawě). Volby v roce 2016 vyhrál počtvrté a jeho rodina drží moc od získání nezávislosti na Francii v roce 1977. Hlavní vnitropolitickou událostí roku 2018 byly v Džibutsku parlamentní volby. Hlavní opoziční strany však volby bojkotovaly, což spolu s jejich rozhádaností, která se naplno projevila již v regionálních a komunálních volbách v únoru 2017, vedlo k nepřekvapivému vítězství prezidentské koalice UMP (Union pour la majorité présidentielle), která získala 57 křesel z 65. Volby provázela tradičně velmi nízká volební účast.

Prostor pro občanskou společnost a nezávislá média zůstává minimální, od listopadu 2015 jsou stále zakázána veřejná shromáždění (oficiálně jako proteroristické opatření).

Výraznou vnitropolitickou výzvou pro Džibutsko je uprchlická krize. Džibutsko stalo během posledních let klíčovým tranzitním bodem pro africké migranty směřující na Arabský poloostrov (přes Jemen do Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů). Většina příchozích pochází z Etiopie a Somálska. Džibutsko se v tomto směru snaží o politiku otevřených dveří. Nový zákon a dva prezidentské dekrety dávají migrantům stejná práva jako místní populaci (přístup ke vzdělání, zdravotnictví, právo pracovat, atd.). V rámci projektu BMM (implementován z EUTF německou GIZ) jsou mimo jiné placeny mobilní zdravotnické kliniky. V zemi pobývá ca 30 000 migrantů (v celkovém součtu tak migranti a žadatelé o azyl tvoří téměř 16% populace země), ročně zemí tranzituje minimálně 120 000 migrantů.

V noru 2018 "převzala" Džibutská vláda přístav Doraleh - jednostranně vypověděla 30-ti letý kontrakt se společností DP World (SAE) a China Merchant Holdings. To dle analytiků podminovalo obchodní prostředí v zemi - zchladily se vztahy se SAE - jedním z důležitých investorů v zemi, a potenciální zahraniční investoři si mohou klást otázku, zda jim džibutská vláda neudělá v budoucnosti totéž.

V roce 2019 rostlo džibutské hospodářství o 6 %. Bylo dokončeno několik významných investic, které růst ze značné části táhly.

Pandemie koronavirů první polovině r. 2020 bude mít na Džibutsko velký ekonomický dopad prostřednictvím úpadku tranzitních aktivit v džibutském přístavu. V roce 2020 se tak předpokládá snížení růstu HDP na 2, 8 %.

Finanční pomoc:

Světová banka dne 2. 4. 2020 schválila první finanční pomoc, s cílem podpořit ekonomiky rozvojových zemí postižené dopady epidemie COVID-19. K pomoci se 6. 4. přidalo také Japonsko, které poskytlo WFP 7, 5 milionů USD, nicméně to bylo orientováno na ekonomiky států postižené na přelomu let 2019/2020 přemnožením kobylek. Africká rozvojová banka se stejným cílem uvolnila dne 2. 4. pro země Afrického rohu 147 milionů USD. G20 se dne 15. 4. 2020 dohodla na suspendování splátek bilaterálních dluhů nejchudších zemí (členů IDA) do konce roku. "International Institute of Finance", který na mezinárodním poli reprezentuje soukromé kreditory, vyzval lídry soukromého světového sektoru, aby se na dobrovolné bázi k iniciativě G20 připojili. V dubnu 2020 také MMF schválil finanční pomoc z fondu Catastrophe Containment and Relief Trust (CCRT) ve výši 500 milionů USD s cílem odpuštění dluhové služby 25-ti nejchudším zemím, z toho 19-ti v Africe.

Džibutsko je členem "Organizace společného trhu pro Jižní a Východní Afriku" (COMESA) a sídelní zemí "Mezivládního úřadu pro rozvoj" (IGAD).

Podkapitoly:

1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**

- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu

- Džibutská republika
- Republic of Djibouti
- Jumhūriyyat Jibūti (arabsky)
- République de Djibouti (francouzsky)
- Gabuutih Ummuuno (afarsky)
- Jamhuuriyadda Jabuuti (somálsky)

Složení vlády:

Prezident Ismail Omar Guelleh je u moci již 21 let. Opozice je potlačována bezpečnostními složkami. Podobně jsou potlačována média, v zemi působí minimum nezávislých či mezinárodních novinářů, žádné z místních médií není soukromé. Vláda vlastní největší noviny, rádio i televizi. V lednu 2016 byl uzavřen hlavní opoziční deník L'Aurore. Od listopadu 2015 jsou zakázána veřejná shromáždění (oficiálně jako proteroristické opatření). Poslední parlamentní volby proběhly v únoru 2018 a i po nich drží prezident a jeho strážná moc v rukou. Výrazná změna kurzu se - m.j. pro roztržitost opozice - nepředpokládá.

- Předseda vlády - Abdoukader Kamil Mohamed
- Státní tajemník pro mládež a sport - Hassan Mohamed Kamil
- Státní tajník pro decentralizaci - Hamadou Mohamed Aramis
- Ministr zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce - Mahmoud Ali Youssouf
- Ministr hospodářství, financí a plánování - Ilyas Moussa Dawaleh
- Ministr pro státní rozpočet - Abdoukarim Aden Cher
- Ministr informací - Ridwan Abdillahi Bahdon
- Ministr vnitra - Moumin Ahmed Cheick
- Ministr obrany - Hassan Omar Mohammed Bourhan
- Ministr zdravotnictví - Mohamed Warsama Dirieh
- Ministr zemědělství, hospodářských zvířat a rybolovu - Mohamed Ahmed Awaleh
- Ministr spravedlnosti a trestních věcí - Hassan Omar Mohammed
- Ministr infrastruktury a dopravy - Moussa Mohamed Ahmed
- Ministr školství a odborného vzdělání - Nabil Mohamed Ahmed
- Ministr komunikací a kultury - Ali Hassan Bahdon
- Ministr muslimských záležitostí a islámských nadací - Aden Ali Aden
- Ministr energetiky a vodních zdrojů - Yonis Ali Guedi
- Ministr práce - Ibrahim Roble
- Ministryně pro záležitosti žen a rodiny - Hasna Barkat Daoud
- Ministr sídel, urbanismo, životního prostředí a městského plánování - Mohamed Moussa Ibrahim Balala

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel:

dle World Population Review k únoru 2020: 985 150

dle www.worldometer.info k dubnu 2020: 985 030

průměrný věk: 25 let

Hlavní město: Djibouti, 530 000

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva dle CIA, odhad pro rok 2020: 2,07 %

Demografické složení: 50,2 % muži, 49,8 % ženy

Národnostní složení: Issa (60 %) a Afar (35 %): zbylých 5 % tvoří Francouzi, Arabové (hlavně Jemenci), Etiopové

Náboženské složení: sunnitští muslimové (94 %), křesťané (6 %)

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Ekonomika Džibutska je založena na službách spojených se strategickou polohou země a jejím statutem coby zóny volného obchodu v Rohu Afriky. Hlavní město Džibuti je přístavem, který zprostředkovává 70 % obchodu sousední Etiopie, žijí zde 3/4 obyvatelstva země (zbytek jsou většinou pastevcí). Motorem ekonomiky je sektor služeb, který představuje 3/4 HDP. Klíčová je tranzitní doprava do sousední Etiopie. Zemědělská výroba je vzhledem k suchému klimatu omezena na ovoce a zeleninu a většina potravin se dováží. Džibutsko je dlouhodobě závislé na zahraniční pomoci.

Nominální HDP/obyv. (USD, běžný kurz, dle SB):

2014	2015	2016	2017	2018	2019
2 717,7	1 920	2 909,6	3 074	2 955,9	3 151,9

Vývoj reálného HDP (% , 2014- 2016 SB, 2017-2019 MMF)

2014	2015	2016	2017	2018	2019
6,0	7,7	6,9	5,1	5,5	6,0

Vývoj objemu HDP (mil. USD, běžný kurz, dle SB, 2017 a 2019 dle MMF):

2014	2015	2016	2017	2018	2019
1 588	1 727	1 804	1 901	2 187	3 151,9

Zdroje HDP 2019

1.	služby	85,1 %
2.	průmysl	13,3 %
3.	zemědělství	1,5 %

Míra inflace spotřebních cen (% , dle SB, 2017 a 2018 dle MMF):

2014	2015	2016	2017	2018	2019
1,3	-0,8	2,7	0,6	-0,1	3,3

Míra nezaměstnanosti:

Odhady míry nezaměstnanosti se pohybují na vysoké úrovni 60 %.

Očekávaný vývoj v teritoriu

Výhled fiskální politiky (dle EIU):

Veřejné finance budou negativně ovlivněny koronavirovou pandemií. Rozšíří se rozpočtový deficit a i celkový dluh.

Ekonomický růst:

V roce 2020 je předpokládán pokles na 2,8 %. S ohledem na to, že se jedná o malou zemi, která je velkým přístavem - vstupní zemí do Etiopie, hrají služby - přístav - zásadní roli. Odrazí se zde recese v Etiopii i celková recese v důsledku pandemie.

Inflace:

V roce 2020 je předpokládána na úrovni 2 %.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet (miliony DJF, dle MMF - konzultace dle čl. 4 2019):

	2015	2016	2017	2018	2019 odhad	2020 projekce pře coronavirem
příjmy a dary	114 222	112 771	116 138	123 930	130 027	132 036
příjmy z daní	61 779	64 791	66 210	69 004	72 806	77 437
nedaňové příjmy	31 323	33 276	41 001	37 307	38 589	40 853
dary	21 120	14 704	8 927	17 619	18 632	13 746
výdaje	180 805	151 212	138 291	138 829	1314	142 193
běžné	70 685	82 577	87 025	91 841	93 774	96 243
kapitálové	110 120	68 635	5166	46 988	44 740	45 950
celková bilance na bázi cash	- 68 280	- 40 141	- 22 515	- 12 905	- 10 187	- 11 857

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči

HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance (mil. USD, běžný kurz, dle MMF - čl. 4 konzultací):

	2015	2016	2017	2018	2019
běžný účet	678	- 26	- 99	441	-8
obchodní bilance	456	- 228	- 239	307	- 180
příjmy	144	142	123	101	97
kapitálový a finanční účet	381	1 180	528	374	- 10
přímé zahraniční investice	124	160	165	170	222
jiné investice	- 15	73	31	56	- 330
celková bilance	- 23	45	162	- 109	- 18

Mezinárodní rezervy (mil. USD, běžný kurz, dle EIU):

2015	2016	2017	2018	2019
3 835	3 031	3 046	3 987	2 993

2014	2015	2016	2017	2018
53,7	68	86	90,7	67,4

Zahraniční zadluženost (mil. USD, běžný kurz, dle EIU):

	2015	2016	2017	2018	2019
jistina	21 021	23 796	26 657	28 027	29 411
zaplacená duhová služba	1 038	1 280	1 390	2 009	2 055

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální banka:

- Banque Nationale de Djibouti

Komerční banky:

- Banque Indosuez Mer Rouge (BIS-MR)
- Banque pour le Commerce et l'Industrie Mer Rouge (BCI-MR)
- Banque de Développement de Djibouti / Bank of Africa

Pojišťovny:

-
- Boucher Assurances
 - AMERGA
 - Pobočka Ethiopian Insurance Corporation

V Džubutsku je 12 spořitelén.

1.7 Daňový systém

Vláda zavedla systém daně z přidané hodnoty v roce 2009. Plátcí daně ve výši 7 % jsou všechny firmy s ročním obrátem nad 50 milionů DJF (cca 280 000 USD). Odvede-li firma DPH, ostatní existující daně jsou souhrnně sníženy o 7 %. Dále se vybírá se daň ze zaměstnaneckého příjmu (progresivně 2–32 %), zdravotní a sociální pojištění (15,7 % platí zaměstnavatel, 4 % zaměstnanec), daň z vyšších příjmů (nad 60 tis. DJF měsíčně) a 8 % vlasteneckého příspěvku (contribution patriotique). Firmy odvádí 25 % daň ze zisku.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance za posledních 6 let (miliony EUR, roční srovnání v %, dle Evropské komise,)

rok	dovoz		vývoz		saldo		obrat	
	miliony EUR	změna %	miliony EUR	změna %	miliony EUR	změna %	miliony EUR	změna %
2014	687	10,6	132	- 1,8	- 555	14,0	819	8,4
2015	894	30,1	236	79,0	- 658	18,5	1 131	38,0
2016	952	6,5	239	1,3	- 713	8,4	1 192	5,4
2017	1 003	5,3	249	4,2	- 753	5,6	1 252	5,1
2018	976	- 2,7	259	3,8	- 717	- 4,9	1 234	- 1,4
2019	1 124	15,2	208	- 19,6	- 916	27,7	1 332	7,9

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Obchodní výměna Džibutsko, teritoriální struktura, rok 2019 (dle Eurostat):

Dovoz			Vývoz			Obrat		
země	mil. €	%	země	mil. €	%	země	mil. €	%
svět	1 124	100	svět	208	100	svět	1 332	100
EU 27	285	25,4	Etiopie	48	22,9	EU 27	290	21,8
SAE	144	12,8	Somálsko	46	22,0	SAE	144	10,8
Čína	137	12,2	Brazílie	28	13,5	Čína	138	10,4
Omán	91	8,1	Katar	20	9,8	Omán	91	6,8
Tchaj-wan	69	6,1	Jemen	13	6,3	Etiopie	87	6,5
Saúdská Arábie	67	5,9	USA	13	6,2	Saúdská Arábie	70	5,3
Pákistán	55	4,9	Jižní Korea	7	3,4	Pákistán	55	4,1

Etiopie	39	3,5	Egypt	6	3,1	Somálsko	50	3,8
Turecko	34	3,1	Eritrea	6	2,9	Jemen	40	3,0
Jemen	27	2,4	EU 27	5	2,3	Katar	34	2,6

2.3 Komoditní struktura

Komodity džibutského vývozu 2019:

- reexporty,
- kožky a usně,
- káva,
- železný šrot,
- základní chemikálie (sůl, potaš)

Komodity džibutského dovozu 2019:

- potraviny, nápoje,
- stroje, dopravní zařízení,
- chemikálie,
- ropné výrobky,
- minerální produkty,
- oděvy

Obchod EU s Džibutskem v r. 2019 dle komodit - 5 nejvýznamnějších sekcí SITC (dle Evropské komise, DG for Trade, miliony EUR)

Dovoz				Vývoz			
SITC	položka	mio. EUR	% total	SITC	položka	mio. EUR	% total
0	potraviny a živá zvířata materiálu	2	39,8	7	stroje a dopravní prostředky	69	27,8
9	komodity a transakce	1	24,3	0	potraviny a živá zvířata	43	17,3
7	stroje a dopravní zařízení	1	20,0	5	chemikálie	35	14,2
6	vyrobené zboží klas. dle materiálu	0	9,5	3	minerální paliva	32	13,1
9	výrobky různé	0	5,4	6	vyrobené zboží klas. dle materiálu	28	11,1

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

- Zóna volného obchodu v hlavním městě Džibuti provozována společností Jebel Ali Free Zone se sídlem v Dubaji. Podrobnější informace včetně průvodce pro investory viz webová stránka [Djibouti Free zone](#).
- V červenci 2018 otevřelo Džibutsko největší zónu volného obchodu v Africe - "Djibouti International Free Trade Zones" (DIFTZ). Zóna je spravována Djibouti Ports and Free Trade Zones Authority (státní orgán) společně s čínskými partnery China Merchants Group, Dalian Port Authority a IZP. Celková investice: 3, 5 mld USD, celková rozloha po úplném dokončení: 4 800 ha. Aktuálně zde již sídlí 21 společností. Zóna má 4 clustery: logistický, obchodně-průmyslový, business suport center a procesně-výrobní. Význam zóny je dán její geografickou polohou v průlivu Bab al Mandab (džibutské přístavy Doraleh, Tadjourah a Ghoubet).

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice představují 10-20 % džibutského HDP. Hlavními investory jsou státy Perského zálivu, ve stále větší míře se zapojují investoři z Číny. Projekty zahrnují rozvoj energetického sektoru, odsolování a těžby soli, případně rozvoj dopravních kapacit džibutského přístavu.

Přímé zahraniční investice (mil. USD, dle UNCTAD, SB; údaje k 05/2020 jsou za rok 2018):

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
110,0	286,0	153,0	124,0	160,0	165,0	265,0

Přímé zahraniční investice, % HDP (dle SB)

2016	2017	2018 předpoklad	2019 projekce	2020 projekce	2021 projekce
7,2	7,0	7,5	13,4	13,2	12,7

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Vzhledem k závislosti džibutské ekonomiky na zahraniční ekonomické a rozvojové pomoci a přímých investicích, neexistují žádné zásadní překážky vstupu zahraničního kapitálu do země. Výhoda investice v Džibutsku: strategická pozice na významné obchodní cestě.

Podrobné informace lze získat na **National Investment Promotion Agency**, www.djiboutiinvest.com.

3. Vztahy země s EU

Vztahy s EU zůstávají poměrně komplikované. EU na jedné straně zemi kritizuje za autoritativní praktiky, na druhou stranu považuje zemi za stabilizační prvek v Rohu Afriky a jako partnera v boji proti terorismu, radikalizaci, pirátství a pašeráctví lidí. V Džibutsku kotví lodě mise EU NAVFOR - Operace Atalanta, jejíž mandát byl prodloužen do 31. prosince 2020.

Džibutsko je příjemcem fondů rozvojové spolupráce: V období 2014–2020 získá 105 milionů euro v bilaterální pomoci z EDF, další prostředky pak získá ze Svěreneckého fondu pro Afriku. Většina těchto projektů se zaměřuje na přístup k pitné vodě, sanitaci a potravinovou bezpečnost, případně na tvorbu pracovních míst.

V rámci 11. EDF byly doposud odsouhlaseny projekty „Résilience des populations rurales“ ve výši 27 mil €, „Assainissement ville de Djibouti II“ ve výši 23 mil € (výstavba druhé čistící stanice v Balbale). Dále se identifikují projekty podporující oblasti spravedlnosti a veřejných financí (4 mil €), soukromého sektoru (4 mil €) občanské společnosti (2 mil €) a žen (2 mil €). V rámci Svěreneckého fondu pro Afriku (EUTF) byl Operačním výborem v prosinci 2016 podpořen projekt zaměřený na tvorbu pracovních míst skrze učňovské vzdělávání spojené s aktivitami v přístavu. Realizace projektu s rozpočtem ve výši 10 mil € byla přímo delegována francouzské rozvojové agentuře AFD. V roce 2017 byl také spuštěn projekt ve spolupráci s UNICEF a WFP zaměřený na zvyšování kapacit džibutského ministerstva zdravotnictví.

COVID-19:

8. 4. 2020 zahájila EU činnost "Team Europe". Byl vytvořen 20 milionů EUR fond. Tyto finanční prostředky mají jít na pomoc nejohroženějším zemím, zejména v Africe.

14. 5. 2020 oznámil Komisař pro krizové řízení EU Janez Lenarčič poskytnutí další finanční podpory ve výši 105,5 milionů EUR jen zemím Afrického rohu. Tyto finance půjdou na humanitární projekty v Etiopii (42 milionů), Somálsku (48 milionů), Keni (15 milionů) a Džibutsku 500 000).

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Kontakty na Delegaci EU v Džibuti

Adresa: Quartier du Héron, Djibouti

Telefon: +253 21352619/21324440

Fax: +253 21350036

E-mail: Delegation-djibouti@eeas.europa.eu

Web: http://eeas.europa.eu/delegations/djibouti/index_fr.htm

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Džibutsko není signatářem ekonomického partnerství s EU (EPA)

Obchodní výměna EU – Džibutsko v r. 2019 dle SITC (mil. Euro, dle Eurostat Comext: <https://webgate.ec.europa.eu>):

	Dovoz	Vývoz

Popis	hodnota	podíl %	hodnota	podíl %
celkem	4	100	248	100
0. potraviny a živá zvířata	2	39,8	43	17,3
1. nápoje a tabák	0	0,0	3	1,2
2. surovinyživatelné s výjimkou paliv	0	0,8	19	7,8
3. minerální paliva, maziva a příbuzné látky	0	0,0	33	13,1
4. živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0	0,2	1	0,3
5. chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené	0	0,0	35	14,2
6. tržní výrobky tříděné podle materiálu	0	9,5	28	11,1
7. stroje a dopravní prostředky	1	20	69	27,8
8. průmyslové spotřební zboží	0	5,4	14	5,7
9. komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné	1	24,3	2	0,9
jiné	0	0,0	2	0,6

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V období 2014–2020 získá Džibutsko 105 milionů euro v bilaterální pomoci z „European Development Fund“ (EDF), další prostředky pak získá ze Světového fondu pro Afriku, mimo jiné 14 mil. euro na boj s následky klimatického jevu El Niño. Většina těchto projektů se zaměřuje na přístup k pitné vodě, sanitaci a potravinovou bezpečnost. V roce 2017 běžel projekt EUTF na podporu učňovského vzdělávání v Džibutsku, kterým by mělo projít na 3000 mladých lidí. Evropské rozvojové projekty se soustředí na oblasti vody (přístup k pitné vodě, úprava použité vody) a přístupu k energiím.

Další prostředky jdou do Džibutska od různých donorů soustředěných v „European Instrument for Democracy and Human Rights“ a „Instrument for Stability and Peace“.

COVID-19:

8. 4. 2020 zahájila EU činnost "Team Europe". Byl vytvořen 20 milionů EUR fond. Tyto finanční prostředky mají jít na pomoc nejohroženějším zemím, zejména v Africe.

14. 5. 2020 oznámil Komisař pro krizové řízení EU Janez Lenarčič poskytnutí další finanční podpory ve výši 105,5 milionů EUR jen zemím Afrického rohu. Tyto finance půjdou na humanitární projekty v Etiopii (42 milionů), Somálsku (48 milionů), Keni (15 milionů) a Džibutsku 500 000).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Bilaterální obchodní výměna je zanedbatelná. Výjimkou pro český vývoz byl rok 2011, kdy jeho hodnota vylétla na 4,4 mil. USD. Dle údajů Českého statistického úřadu to bylo zapříčiněno vývozem 1 kusu letounu v hodnotě 4,1 mil. USD (L-410 pro vládní/prezidentskou letku).

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Vývoz, dovoz a bilance ČR (tis USD, dle ČSÚ):

	2015	2016	2017	2018	2019
vývoz	744	356	473	211	394
dovoz	27	46	133	29	81
bilance	717	310	331	182	313

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Hlavní položky českého vývozu, r. 2019 (tis. USD, dle ČSÚ SITC5):

Pořadí	Kód zboží	Název zboží	USD tis.
1.	69243	Železné, nebo ocelové nádoby na stlačené, nebo zkapalněné plyny	149
2.	87465	Ostatní regulační a ovládací přístroje a zařízení	51
3.	72849	Stroje s individuální funkcí	47
4.	62551	Pneumatiky nové s diagonálním běhounem	41
5.	67493	Ostatní roury, trubky, svařované, kruhového	40

		průřezu	
6.	77252	Automatické jističe obvodů	22
7.	8426	Dámské a dívčí kalhoty, kombinézy, šortky	9
8.	77281	Pulty, panely, konzule, skříně a pod. pro zboží pod záhl. 772.6	8
9.	74561	Hasící přístroje	8
10.	74149	Díly k chladničkám, mrazničkám	6
		Celkem vývoz ČR do Džibutska 2019	394

Hlavní položky českého dovozu, r. 2019 (tis. USD, dle ČSÚ, SITC5):

Pořadí	Kód zboží	Název zboží	USD tis.
1.	65188	Syntetický monofil, nad 67 decitex, průřez do 1 mm	35
2.	0739	Potravinářské přípravky obsahující kakao	18
3.	391990	Ostatní potravinářské přípravky obsahující kakao v balení do 2 kg	13
4.	961	Mince (ne zlaté) mimo zákonných platidel	6
5.	8942	Tříkolky a pod.: kočárky pro panenky, panenky, hračky, ostatní modely	4
6.	72527	Stroje k tvarování výrobků z buničiny, papítu, nebo lepenky	4
7.	77121	Statické měniče, usměrňovače	1

		Celkem dovoz ČR z Džibutsku 2019	81
--	--	----------------------------------	----

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Ve vztahu ČR s Džibutskem nedochází k v oblasti služeb k žádné výměně.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

ZÚ Addis Abeba nemá žádné informace o českých investicích ani joint-ventures v Džibutsku.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

ČR nemá s Džibutskem uzavřenu ani rozjednánu žádnou dohodu obchodně-ekonomického charakteru.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Za rok 2019 ČR neposkytla Džibutsku žádnou humanitární ani rozvojovou pomoc. V r. 2007 věnovala ČR Džibutské republice humanitární dar ve výši 400 tis. Kč na vypořádání se s následky dlouhodobého sucha.

Celková přijímaná oficiální rozvojová pomoc (mil. USD, dle SB, poslední dostupný údaj k 14. 5. 2020 je za rok 2018):
<https://data.worldbank.org/indicator/DT.ODA.ALLD.CD?locations=SS-SO-SC-DJ>

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
148,6	147,8	162,6	169,6	185	134,1	177,3

K největším dárcům patří Francie, Japonsko, evropské instituce, Mezinárodní měnový fond, USA a arabské fondy (v tomto pořadí). Bilaterální rozvojová pomoc tvoří ¾ celkové rozvojové pomoci. Největší část rozvojové pomoci směřuje do finanční infrastruktury, vzdělávání a humanitární pomoci.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty
- 5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Vzhledem k reexportu živých zvířat (dovozy ze Somálska a Etiopie) jsou perspektivním oborem investiční celky na zpracování masa (jatká). Dále se nabízejí příležitosti při budování sítě infrastruktury, zejména pak rozvodných energetických sítí od připravovaných geotermálních zdrojů. Z komodit jsou perspektivní především potraviny a nealkoholické nápoje (zájem o nealkoholické pivo), dopravní prostředky, pneumatiky, vybavení pro chemický a těžební průmysl, malá letadla.

Nadále se rozvíjí finanční sektor, na svou první investici čeká zdravotnictví – většina zahraničních pracovníků dosud pro zdravotní ošetření cestují mimo zemi. Země usiluje do roku 2020 přejít plně na obnovitelné zdroje energie, sektor energetiky proto také nabídne zajímavé příležitosti.

[Aktuální sektorové příležitosti pro Džibutsko](#)

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](#).

5.2 Kalendář akcí

- 3. - 10. 12. 2018, Djibouti, 2. ročník mezinárodního obchodního veletrhu
- 19. - 21. 3. 2019, Djibouti, International African Container Ports, Shipping and Transport Logistic Exhibition
- pro rok 2020 zatím nejsou ke konání veletrhů závazné informace, termíny konání veletrhů a konferencí jsou v roce 2020 v souvislosti se šířením koronaviru rušeny a posouvány. Velvyslanectví ČR v Addis Abebě proto doporučuje prověřit aktuální stav dotazem u džibutské obchodní komory a na oficiálním džibutském webu informujícím o veletrzích a výstavách. <http://www.foiredjibouti.com>

Ve dnech 8. - 10. 2. 2020 se v Džibutsku uskutečnila mise zástupců českého obranného a bezpečnostního průmyslu.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Jsou využívány standardní metody prodeje. Doporučuje se spolupracovat se spolehlivým kvalitním místním zástupcem.

Honorární konzul ČR v Džibuti pan Naguib Sadik Abdallah je zkušeným obchodníkem a dovozcem. Na požádání předá informace a zprostředkuje kontakty: firma ETS Naguib, e-mail: info@ets-naguib-sa.com.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Importér musí obdržet dovozní licenci, za kterou se platí pevná částka plus procento z obrátu - různé podle druhu činnosti (průmyslové firmy nejméně, obchodníci nejvíce). Dovoz je plně liberalizován. Domácí trh je chráněn pouze uplatňováním cel dle celního sazebníku.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Vzhledem k promíchání africké, arabské a evropské (francouzské) obchodní kultury a zvyků se jeví jako ideální založení společné firmy s místním partnerem nebo nalezení spolehlivého distributora.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Nutná je znalost francouzštiny a ideálně i arabštiny.

Prospekty a informační materiály by měly být ve francouzštině, v angličtině jen doplňkově. Rozhlas i televize Radiodiffusion-Télévision de Djibouti (RTD), stejně jako tisková agentura Agence Djiboutienne d'Information (ADI) a jediné (týdenní) periodikum La Nation, jsou kontrolovány vládou. Televize vysílá ve francouzštině a v arabštině 4 - 6 hodin denně. Většina reklamy je pod evropským (francouzským) vlivem.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Veškeré patenty, značky a duševní vlastnictví jsou oficiálně chráněny. Džibutsko je signatářem úmluv WIPO i členem Pařížské úmluvy na ochrany průmyslových práv.

6.6 Trh veřejných zakázek

Informace o publikovaných tendrech lze získat na placených internetových portálech.:

- [Tenders Info](#)
- [DQ Market](#) Platí, že větší šanci na státní dodávky mají francouzské, nebo arabské společnosti. České firmy s kontakty na Francii nebo arabské země se mohou zapojit jako subdodavatelé.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Džibutský systém vychází z francouzského práva a skládá se ze tří stupňů: Prvoinstanční soud, kterému předsedá jediný soudce, Odvolací soud, kterému předsedá komise tří soudců, a Nejvyšší soud. Podle mezinárodních právníků, kteří v zemi působí, je námořní a obchodní právo efektivně aplikováno, v minulosti ale docházelo k ovlivňování či zdržování soudů. Obecně je vždy žádoucí případné spory převést na mezinárodní půdu.

Za rizika lze považovat obtížnou dostupnost potřebných informací, neznalost prostředí (cla, daně), obtížnost navázání kontaktu s distributory, slabou kupní sílu obyvatelstva, užívání francouzštiny a arabštiny.

Doporučené platební podmínky jsou stejné jako v případě jiných afrických zemí: neodvolatelný potvrzený akreditiv (L/C) či optimálně platba předem.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Úřední jazyky:

- francouzština
- arabština

Ostatní používané jazyky:

- somálština
- afarština

Státní svátky:

- Nový rok: 1. ledna
- Narození proroka Mohameda: leden (pohyblivý svátek)
- Svátek práce: 1. května
- Lailat al Miraj (nanebevstoupení), květen (pohyblivý svátek)
- Den nezávislosti: 27. června
- Eid al-Fitr (konec Ramadanu), pohyblivý svátek, v roce 2018 byl Ramadan od večera 16. 5. do večera 14. 6. (založen na lunárním kalendáři, začíná vždy v 9. měsíci a ročně se posouvá ca o 10 dní)
- Eid al-Adha (svátek obětování), pohyblivý svátek, v roce 2018 bude od 21. do 22. 8.
- El am Hejir (islámský nový rok), říjen (pohyblivý svátek)
- Vánoce: 25. prosince

Obvyklá pracovní doba:

- úřady: neděle–čtvrtek 6:30–13:00
- banky: neděle–čtvrtek 7:30–11:30 (oficiální směnárny v centru hlavního města mají otevřeno 8:00–12:00, 16:00–19:30)
- obchody: neděle–čtvrtek 9:00–2:30, 16:00–19:30

Pátek je, jako v jiných muslimských zemích, volným dnem.

Pro Džibutsko je charakteristická dlouhá polední siesta spojená se žvýkáním katu/čatu (návykové psychotropní látky, v mnoha zemích ilegální) a popíjením silného odvaru ze zázvoru. Je proto vhodné snažit se vyřídit co nejvíce během poledne.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

O džibutské vízum je možno požádat elektronicky na <https://www.evisa.gouv.dj/#/>. Po přihlášení se postoupit na "I wish to make new request" a pak na "Short Stay Visa". V případě služební cesty je vhodné zadat do systému sken podpůrného dopisu zastupované instituce. Po vyřízení žádosti je pak vízum uděleno na džibutském mezinárodním letišti Ambouli. Víza dále vydávají velvyslanectví a konzuláty Džibutsku nebo Francie. Při podání žádosti o vízum je nutno předložit dvě fotografie, pozvání od firmy, nebo soukromé osoby (pro turistiku potvrzení rezervace hotelu), zpáteční letenku, cestovní pojištění a důkaz solventnosti. Vízum se vydává na max. 10 dnů, ale jeho prodloužení přímo na místě není problém. Vyžaduje se očkování proti žluté zimnici, nezbytné je cestovní pojištění zahrnující zdravotní rizika. Při odletu z jediného mezinárodního letiště v Džibuti se platí letištní poplatek USD 30.

Hrozba teroristických útoků je jako v dalších zemích Afrického rohu reálná. Vojenská přítomnost USA v Džibuti možnost případných útoků na západní turisty zvyšuje. Džibutsko sousedí se Somálskem, je zde pravděpodobná penetrace příslušníků Al Shabab. V souvislosti s předchozími sebevražednými útoky (2014) a zvýšenému riziku dalších teroristických útoků v Džibutsku Ministerstvo zahraničních věcí ČR doporučuje při pohybu v Džibutsku zachovávat maximální obezřetnost a vyhýbat se veřejným shromážděním a místům, kde se soustřeďuje větší množství osob. MZV ČR dále doporučuje sledovat aktuální bezpečnostní situaci a současně upozorňuje na zavedení zosířených bezpečnostních opatření na mezinárodním letišti v Džibutsku, včetně důkladného prověřování všech osob při příletu. Pro aktuální informace je doporučeno sledovat web [Ministerstva zahraničních věcí](#).

Alkohol lze koupit v restauracích, na veřejnosti je však pití alkoholu zakázáno a za opilost hrozí až dva roky vězení. Dovoz a držení pornografie a projevy homosexuality jsou zakázány.

S průměrnou teplotou 30°C je Džibuti nejteplejším městem v Africe; zejména od května do října jsou teploty na hranici snesitelnosti.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Cizinec může získat zaměstnání, má-li pracovní povolení, o které žádá budoucí zaměstnavatel a které vydává ministerstvo práce na dva roky s možností prodloužení. K žádosti je potřeba přiložit prohlášení o přijetí do práce, doporučující dopis, dva výtisky životopisu, tři fotografie a čtyři kopie pracovní smlouvy. Ministerstvo má k vyjádření 30 dnů od zaregistrování žádosti. Nevyjádří-li se ve stanovené lhůtě, pracovní povolení je uděleno.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Úroveň běžných zdravotnických zařízení neodpovídá evropským standardům. V případě nutnosti lze využít soukromé

kliniky a zejména místní francouzskou vojenskou nemocnici. Při vážnějších obtížích se však doporučuje, pokud to zdravotní stav dovoluje, odletět ze země. Při ošetření se vyžaduje platba v hotovosti.

- French Military Hospital (přijetí není jisté, záleží na posouzení lékařem)
místo: francouzská vojenská základna
telefon: recepce +253 2145 0447, emergency +253 2145 0115
vstupní depozit: 20 000.- DJF
- Dr. Nicolas Georgalis, všeobecný lékař
Place la garde - BDMO Building
angličtina, francouzština
nepracuje v neděli
telefon: +253 2135 3859
vstupní poplatek: 7 000.- DJF
- Clinic FK Medical - SDMS
Pleatea du serpent - Rue de la gare
angličtina, francouzština, arabština, somálština
telefon: +253 2135 2585
vstupní poplatek: 7 000.- DJF

Vzhledem k přístavnímu charakteru země/města je značně rozšířena prostituce a s ní spojené pohlavní choroby, včetně AIDS.

Od zahraničních návštěvníků starších 1 roku přijíždějících ze států postižených žlutou zimnicí může být vyžadováno potvrzení o očkování proti tomuto onemocnění. Doporučuje se očkování proti virové hepatitidě A, poliomyelitidě, tetanu a břišnímu tyfu. V období mezi prosincem a květnem bývá Džibutsko postiženo epidemiemi meningokové meningitidy, doporučuje se proto i očkování proti této nákaze.

Zahraniční návštěvníci bývají stíženi průjmovými onemocněními většinou během prvních dvou týdnů pobytu. Hrozí zde také riziko nákazy střevními parazity, hlavně askariózou (škrkavka). V oblasti dolního toku řeky Awash je ohnisko schistosomózy.

Zdroj informace o nemocích: Lexikon cestovní medicíny, MUDr. V. Šerý DrSc.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

V Džibutsku působí honorární konzul ČR, zastupitelský úřad pro Džibutsko sídlí v Etiopii.

Adresa honorárního konzula:

Consulat honoraire de la République tchèque

Rue de Londres, Immeuble Naguib, Djibouti

Telefon: 00253/353165

Fax: 00253/356172

E-mail: Djibouti@honorary-mzv.cz, naguib@ets-naguib-sa.com

Honorární konzul:

Naguib Sadik Abdallah

Adresa ZÚ:

Embassy of the Czech Republic

Kirkos Kifle Ketema Rd., Kebele 15, House No. 289, Addis Ababa, P. O. BOX 3108

Tel.: +251 11 5516382; Fax: +251 11 5513471

E-mail: addisabeba@embassy.mzv.cz

Webové stránky: <http://www.mzv.cz/addisabeba>

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Odbor ekonomické diplomacie

Loretánské náměstí

118 00 Praha 1 - Hradčany

tel.: 224 182 592

e-mail: oed@mzv.cz

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Oddělení Afriky a Blízkého východu

Politických vězňů 20

112 49 Praha 1

tel.: 224 852 729 / 224 853 131

České instituce na podporu exportu nejsou v Džibutsku zastoupeny.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Policie: 17 nebo 350080
- Záchraná služba: 19
- Hasiči: 18
- nemocnice: Francouzská vojenská nemocnice - emergency: 253-21-453015, Hospital General Peltier: 352712, zubař - Centre Adventist de Sante: 357042

7.4 Internetové informační zdroje

- [Národní kancelář cestovního ruchu](#)
- [Centrální banka](#)
- [Džibutské rádio a televize](#)
- [Týdeník La Nation](#)
- [Džibutská obchodní komora](#)
- [Volná zóna Džibuti](#)
- [Prezidentská kancelář](#)
- [Ministerstvo financí \(pověřené pro průmysl\)](#)